

Evropa ve víru globální ekonomické nestability :

A inovace ?

Prof. Michal Mejstřík

Předseda International Chamber of Commerce CR

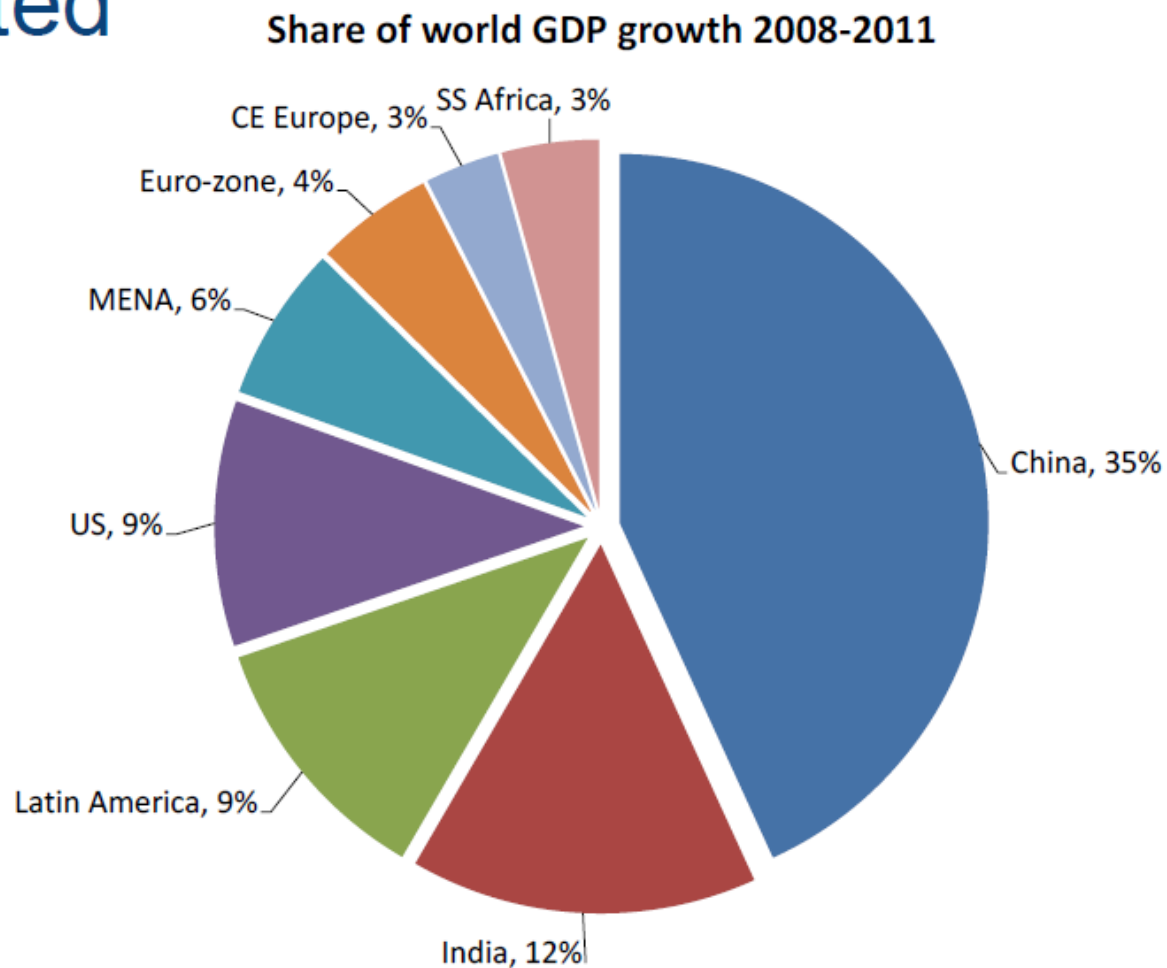
Předseda představenstva EEIP,a.s.

předseda vědeckopedagogické rady IES FSV UK

**Inovace 2013 - vystoupení na plenárním zasedání,
které se koná 3.12.2013 v Praze**

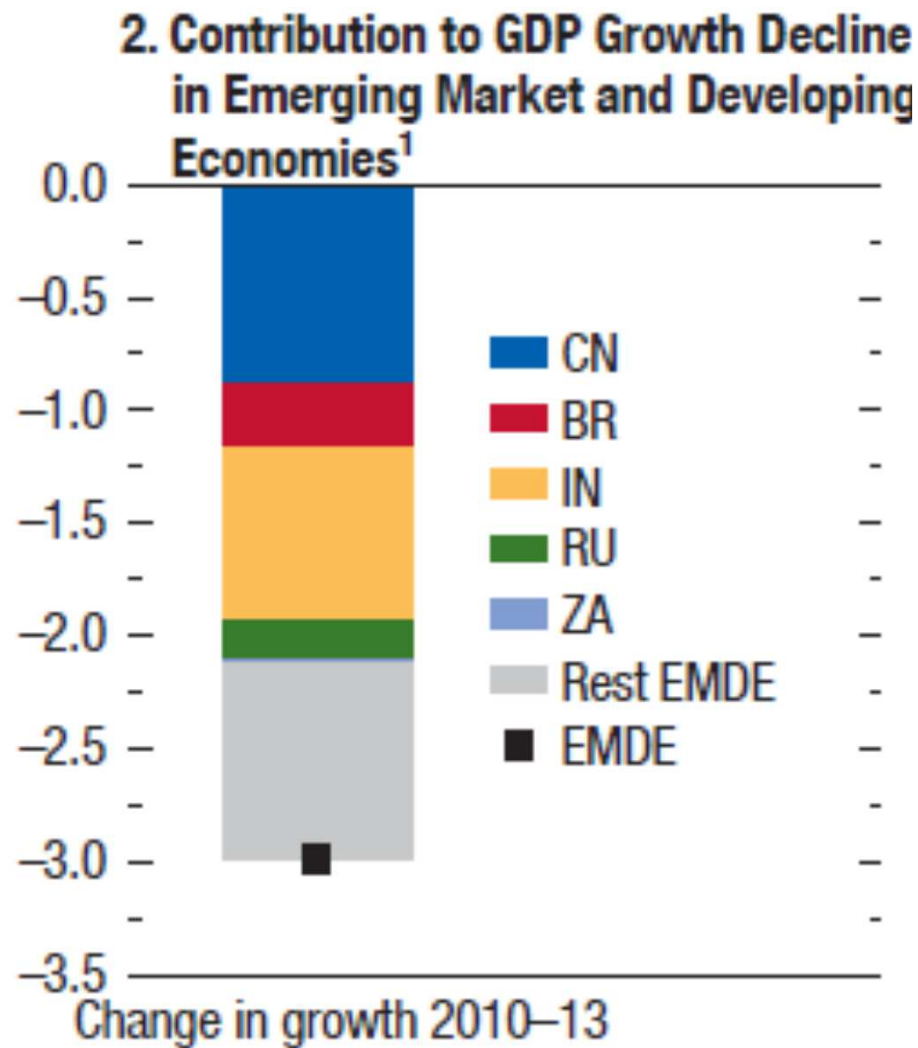
1. Posun temp rustu dle teritorii – na jak dlouho ?

Source of economic growth has shifted

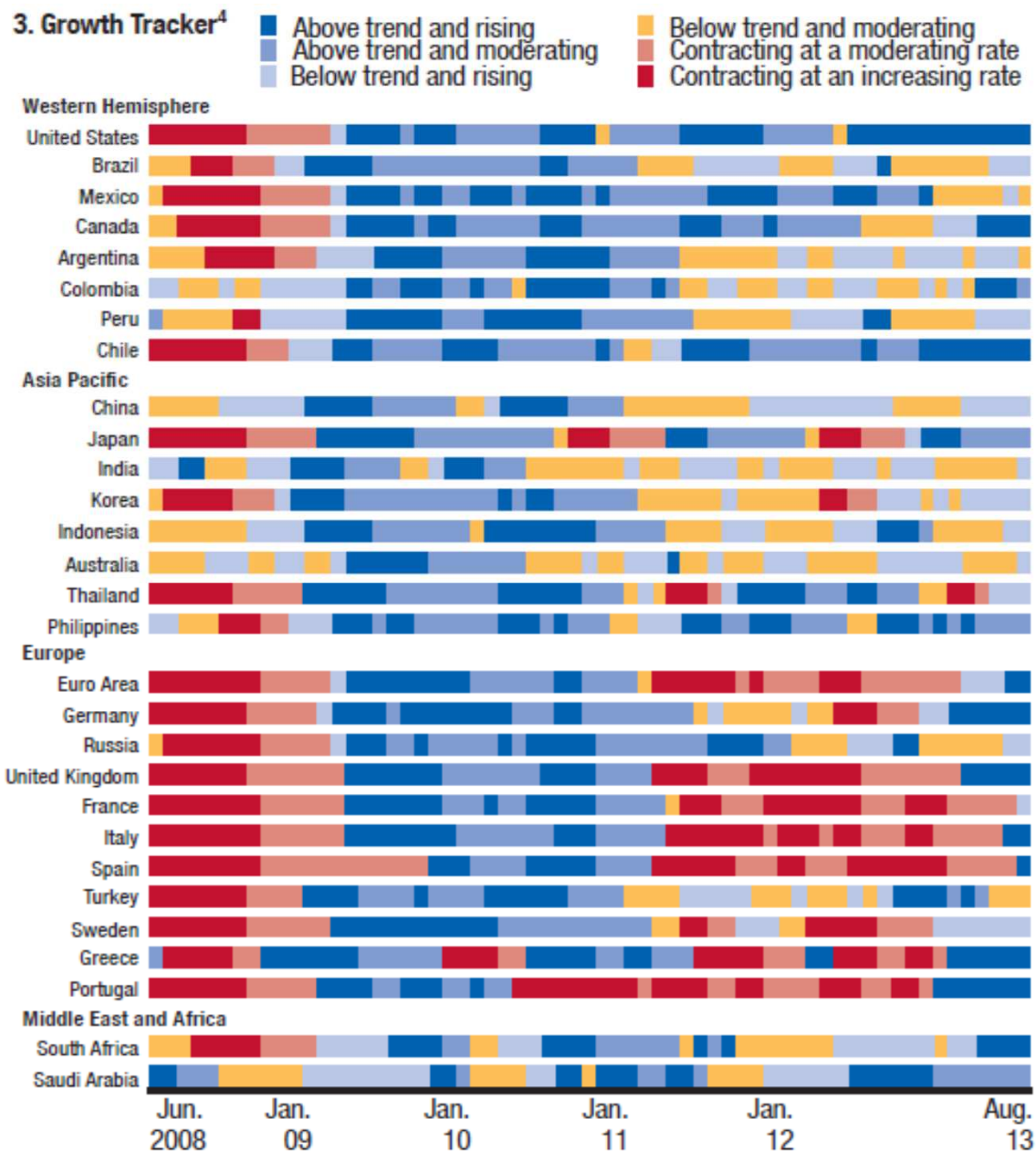
Source: World Bank (2012)

1. Posun temp rustu dle teritorii – na jak dlouho ?

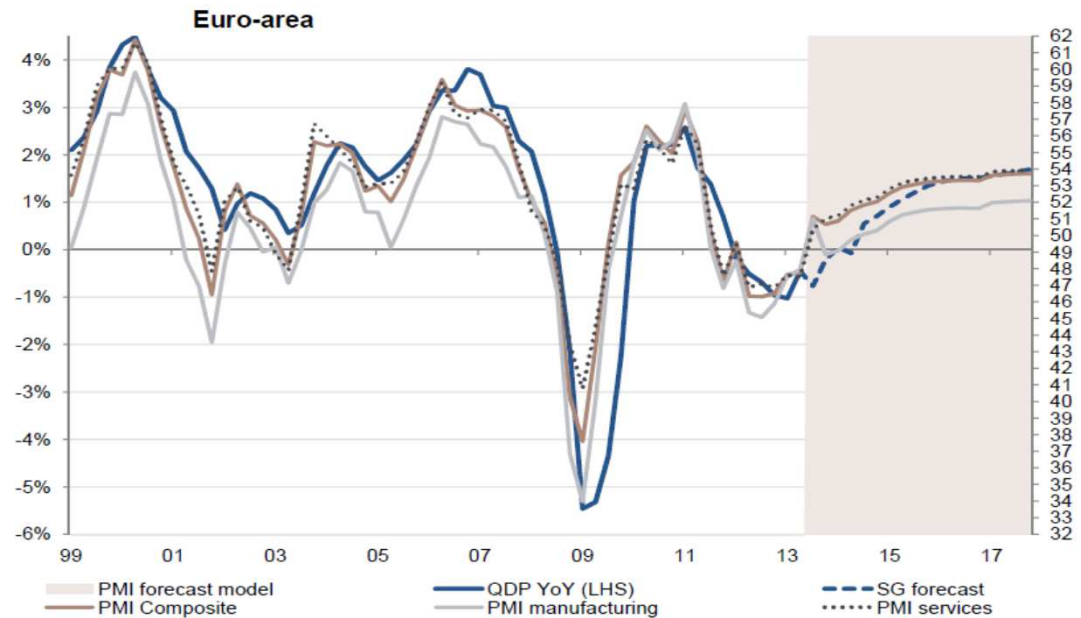
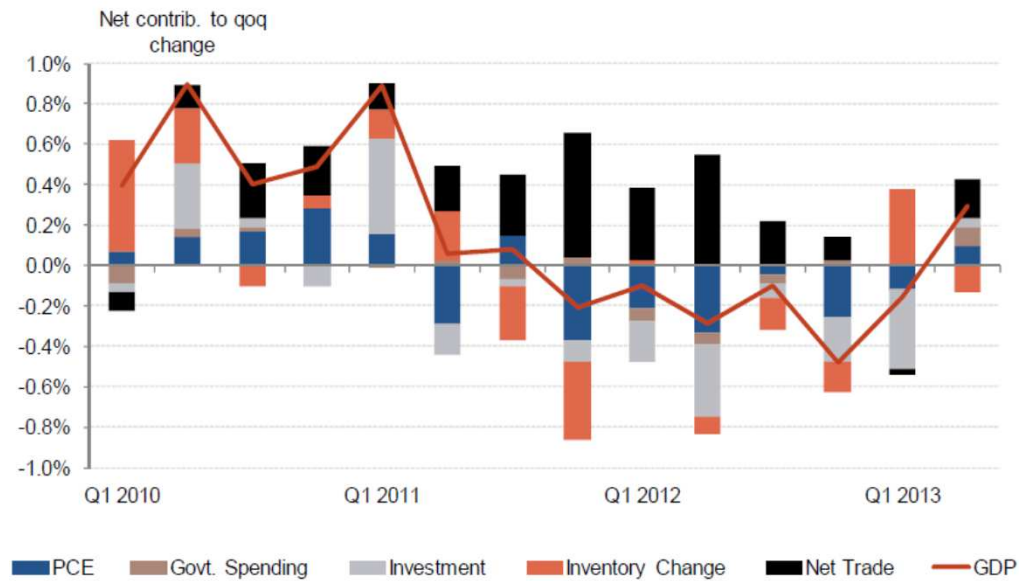
Source: World Bank (říjen 2013)

1. Neskutečné výkyvy – nejslabší dvourychlostní Evropa

Zdroj: IMF WEO (říjen 2013)

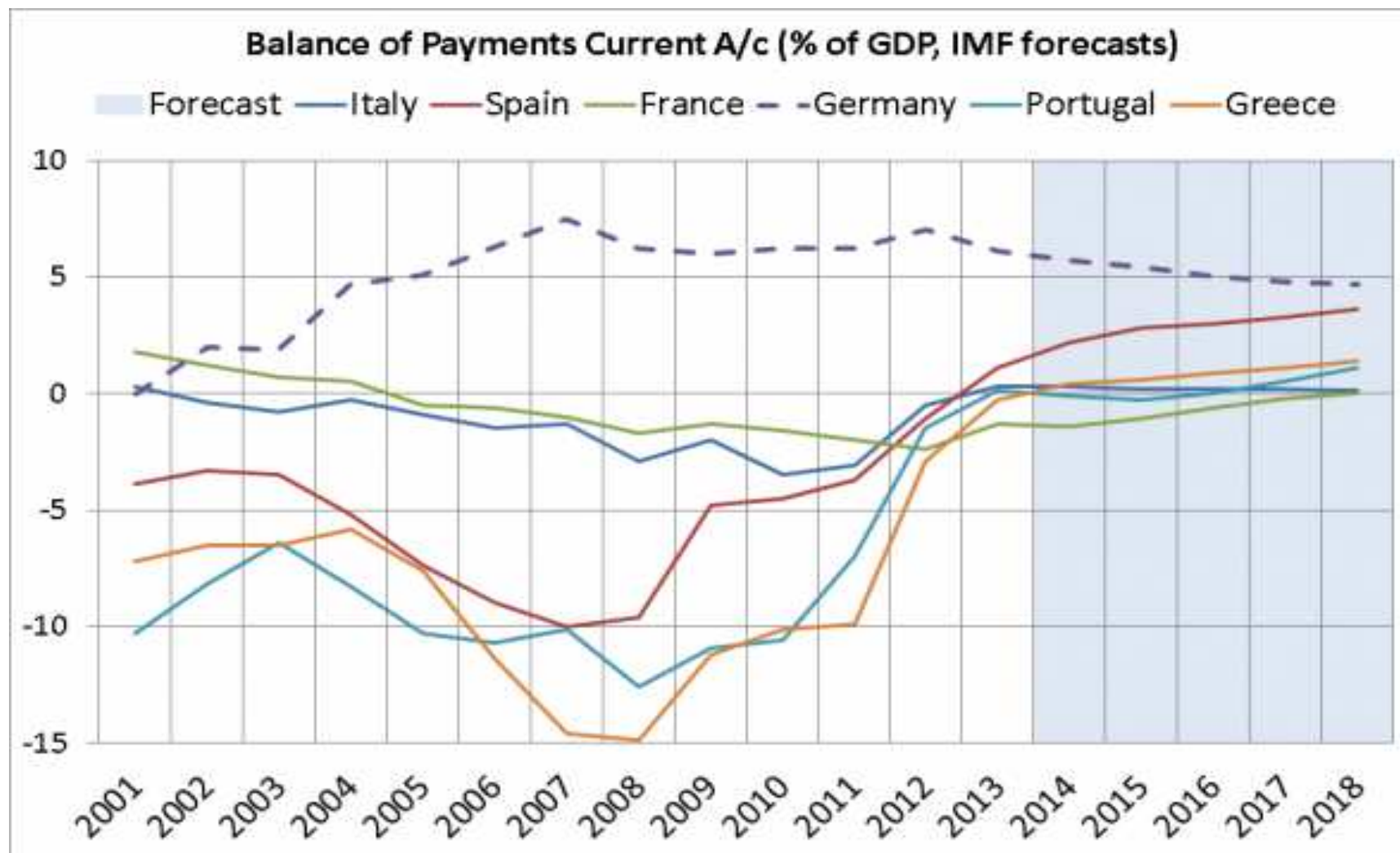
1. Eurozóna letos znovu opouští recesi , pozitivní výhled

Zdroj: Societ General Group (2013) M.Dřimal

1. Zahraničně obchodní reakce na krizi - periférie EU versus Německo

Běžný účet v % HDP

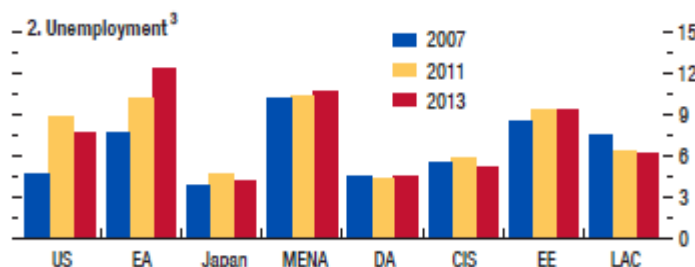
Source: MMF

1. Globální (? či evroamerická) ekonomická krize urychlila kreativní destrukci procesů

Ekonomická krize otrásá ekonomickou pozici vyspělých států zejména Eurozóny s největší nezaměstnaností

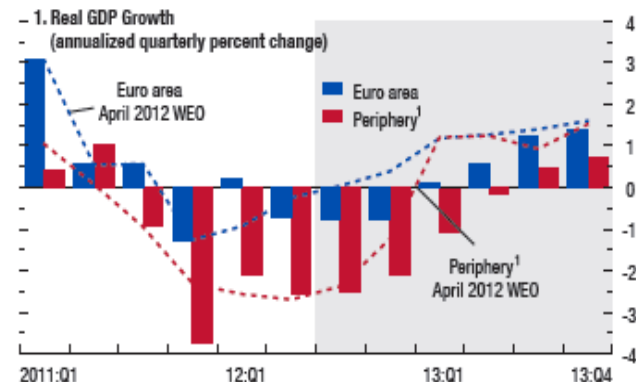
Největší rizika jsou spatřována v budoucím vývoji států eurozóny zejména periférních.

Nezaměstnanost ve světových regionech (MMF 4/2013)

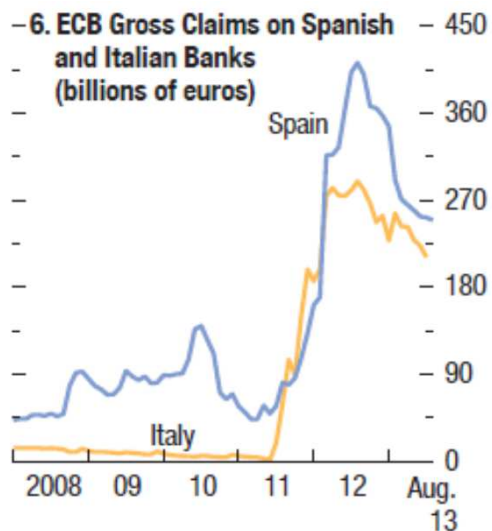

Note: US = United States; EA = euro area; CIS = Commonwealth of Independent States; DA = developing Asia; EE = emerging Europe; LAC = Latin America and the Caribbean; MENA = Middle East and North Africa.

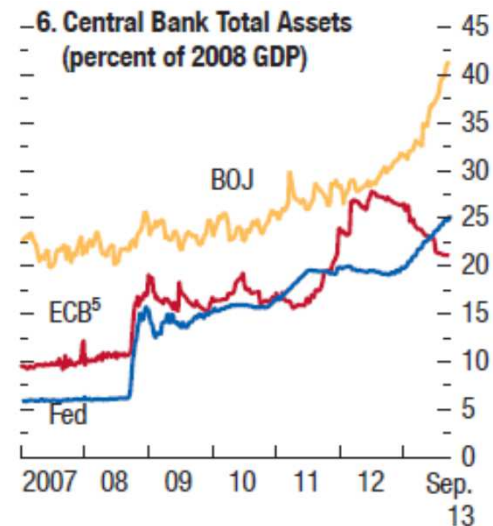
Zhoršující se prognózy zpomalení HDP Eurozóny oproti světu (MMF 4/2013)

ECB pohledávky vůči Sp a I bankám po růstu klesají

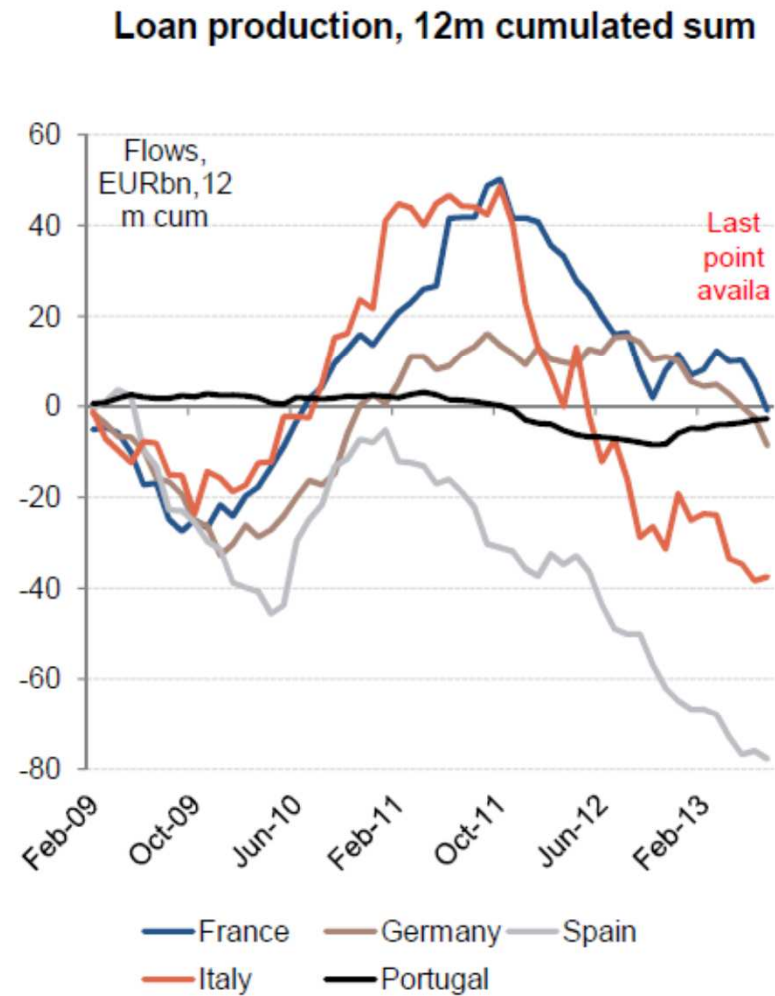
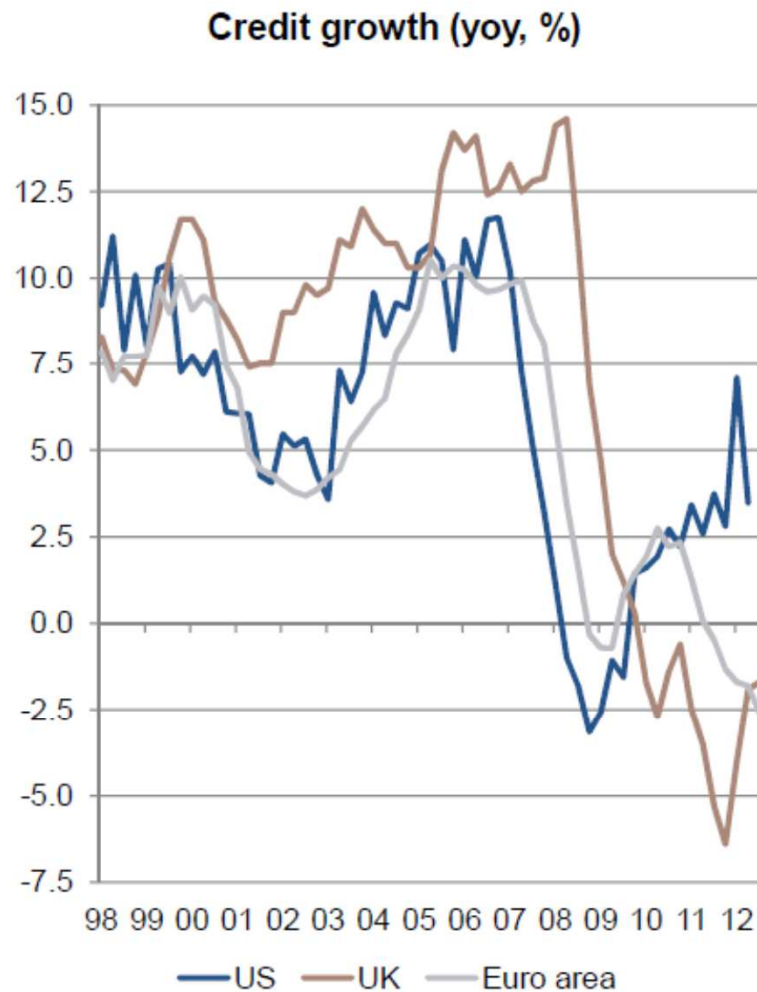
Celková aktiva centrálních bank k HDP (MMF 10/2013)

Výrazný růst aktiv centrálních bank
V Eurozóně se promítá sice v uvekých pohledávek ECB vůči Španělsku a Itálii, ale nikoliv v reálných procesech

Zdroj: MMF

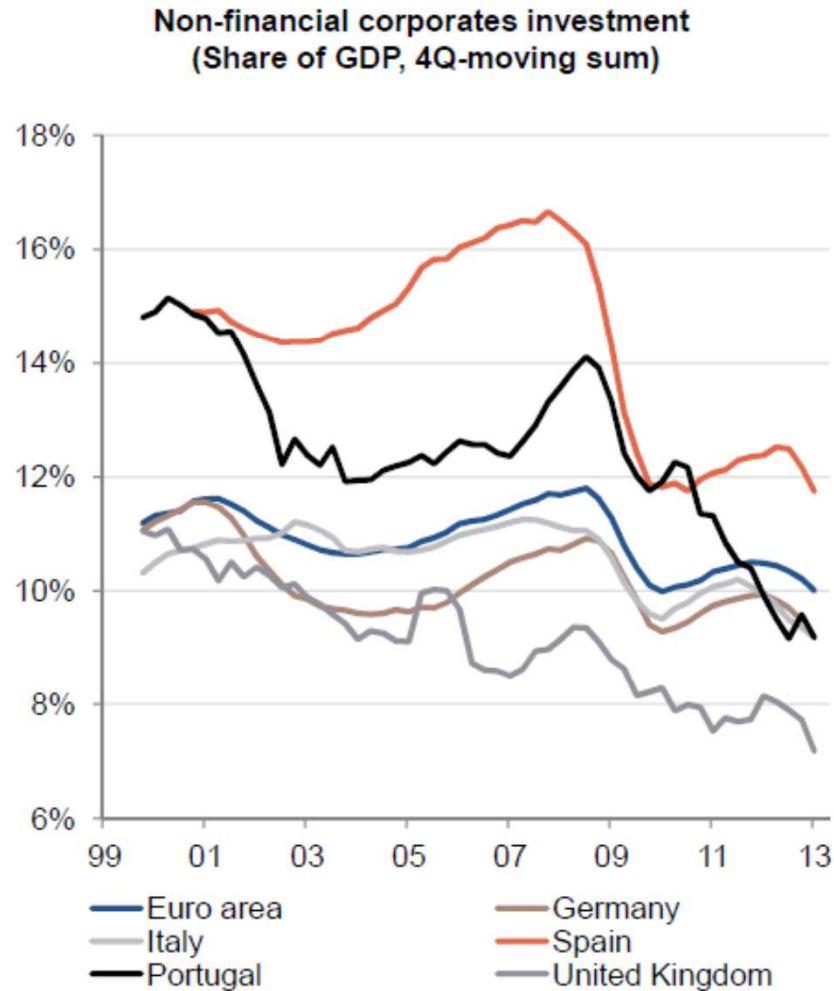
1. Největší rozdíl ve vývoji úvěrů: pokles v Eurozoně, růst v USA

Source: Datastream, ECB, SG Cross Asset Research/Economics

Zdroj: Societ General Group (2013) M.Dřimal

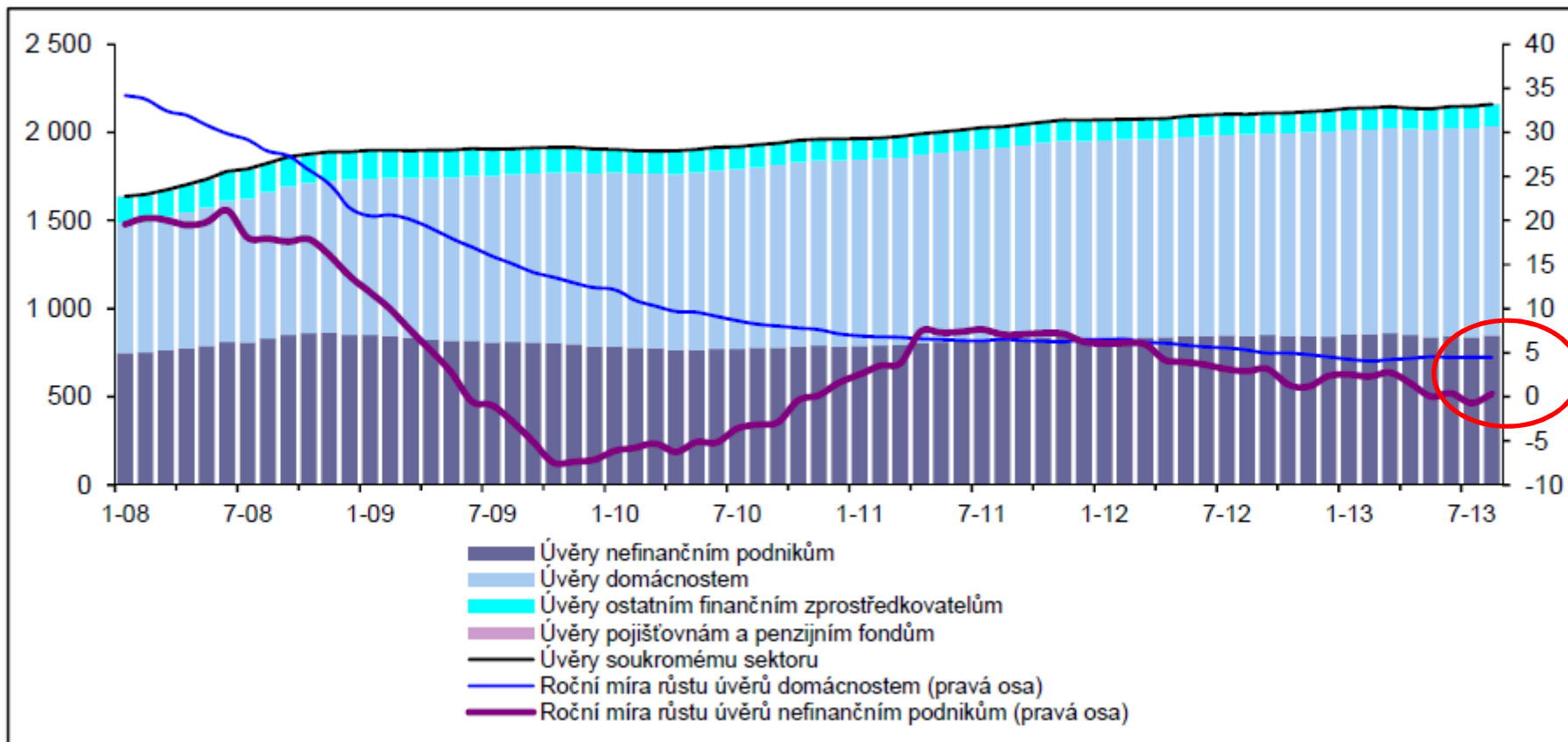
1. V Evropě se zpomalilo podnikové investování

2. V ČR stagnuje nárůst nových bankovních úvěrů nefinančním podnikům, úvěry domácnostem vzrostly o cca 5% meziročně v červenci 2013

Úvěry soukromému sektoru (mld. Kč) a roční míry růstu úvěrů nefinančním podnikům a domácnostem (%)

Zdroj: ČNB (2013). MĚNOVÁ STATISTIKA – ŘÍJEN

2. U bank v ČR nyní převažují obavy z externích/makroekonomických rizik, vnitřní zdroje financování bank nejsou problém

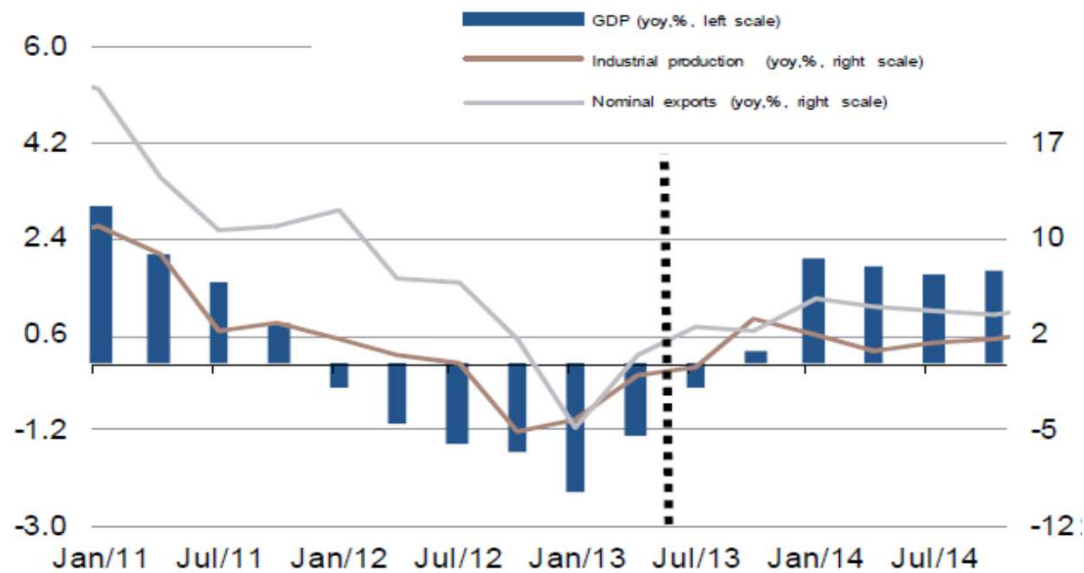
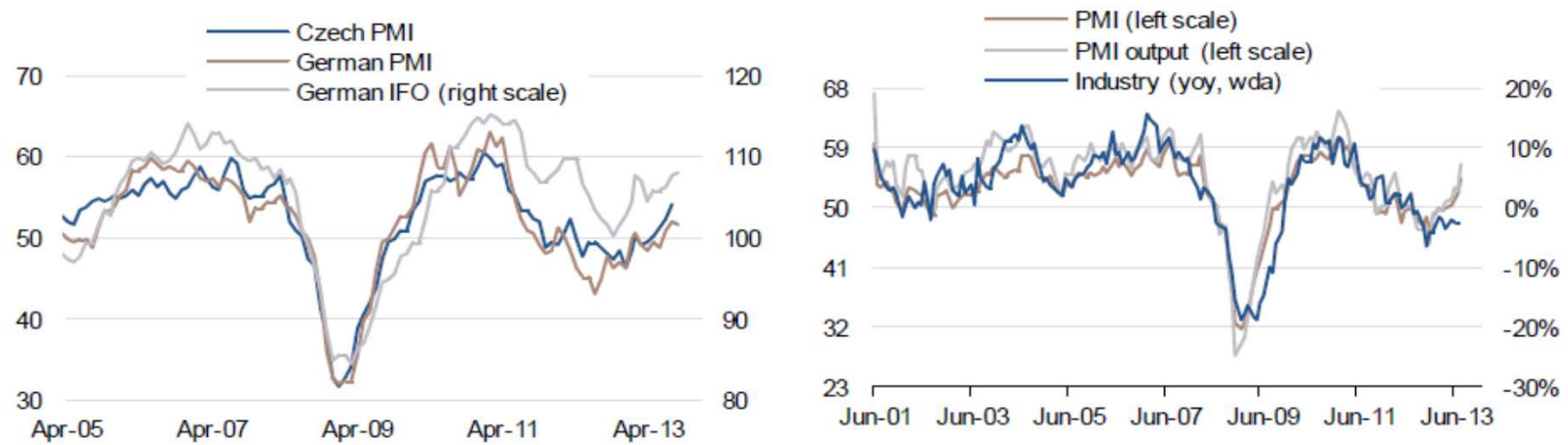
Graf 1 Změny úvěrových standardů bank u úvěrů nefinančním podnikům (otázky 1, 2 a 6)
(čistý procentní podíl, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Zdroj: ČNB (2013). ŠETŘENÍ ÚVĚROVÝCH PODMÍNEK BANK ŘÍJEN 2013

Pozn.: Tato informace shrnuje výsledky šestého kola šetření, tj. pohled bank na vývoj podmínek ve třetím čtvrtletí 2013 a jejich očekávání v uvedených oblastech pro čtvrté čtvrtletí 2013. Šetření se zúčastnilo 18 bank, které mají rozhodující podíl na bankovním úvěrovém trhu.

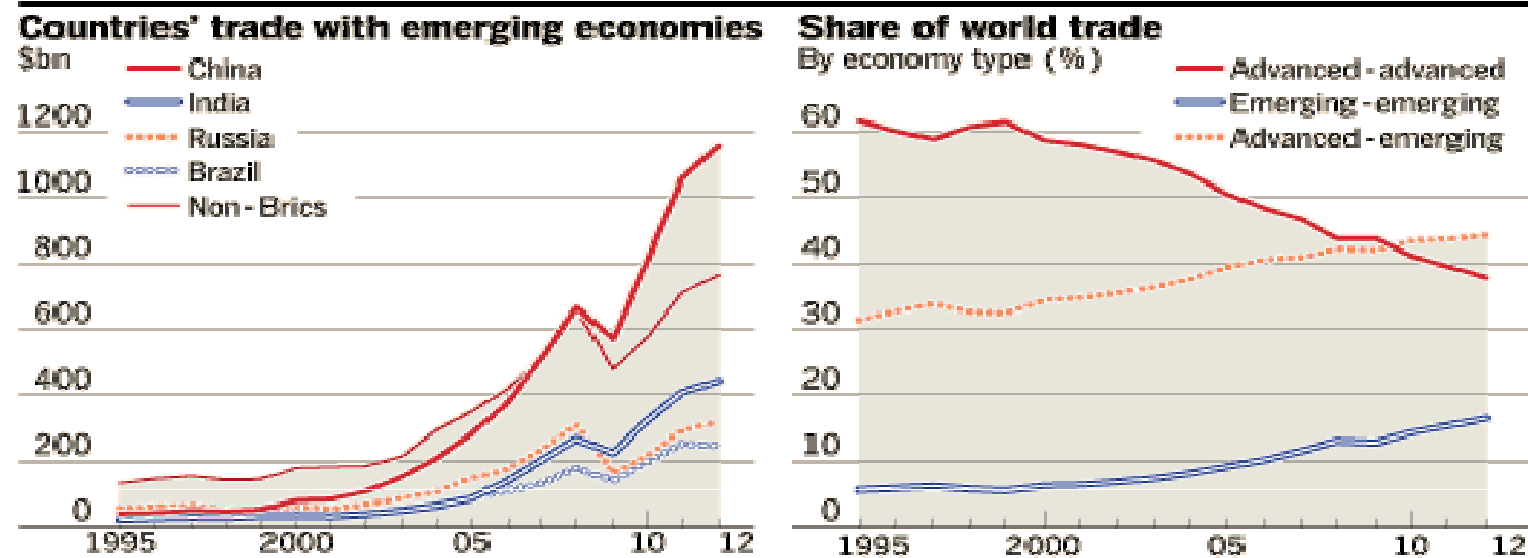
2. Korelace českého vývoje s německým: vývoj slibný

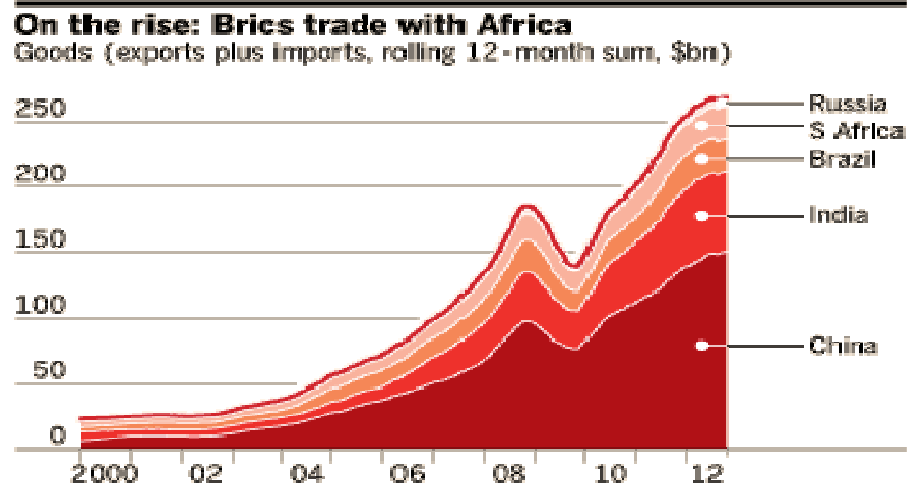
Consensus očekává :
1% pokles HDP 2013
1.8 % růst HDP 2014

Klíčový faktor růst exportu

2. Mění se struktura obchodu vyspělých a rozvíjejících se zemí

Source: Haver Analytics

Source: Thomson Reuters Datastream

...zpomalení Číny vážné pro ostatní BRICS ale zejména celou Afriku

2. Význam zapojení do globálních hodnotových řetězců

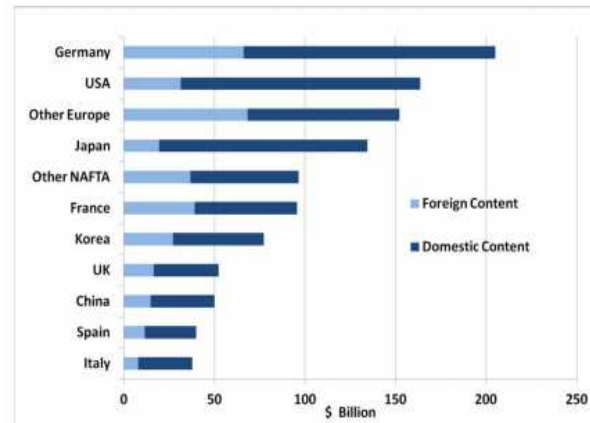
- S rostoucí mírou technické vyspělosti a klesajícími relativními náklady na přepravu dochází k větší míře outsourcingu a offshoringu některých činností: integrované globální hodnotové řetězce sofistikovaně optimalizují meziprodukty a hotové výrobky
- S rostoucí mírou globalizace a vertikální specializace výroby se stávají globální hodnotové řetězce dominantním rysem světové ekonomiky a obchodu. Např. Meziprodukty („mezidovozy“) představují 60% globálního obchodu a akolo 30% celkového objemu obchodu probíhá mezi dceřinými firmami stejných nadnárodních společností.
- Aby se země udržely konkurenceschopné, musí zajistit rychlé a efektivní fungování každého stupně hodnotového řetězce
- Tradiční („hrubá“) data o exportech a importech mohou způsobit zavádějící pohled na podílech na světového obchodu

Zdroj: Hofbauer G., et al: Payoff from World Trade Agenda 2013, ICC , and Trade facilitation matters, VoxEU, September 14, 2012
http://www.wto.org/english/res_e/statis_e/miwi_e/tradedataday13_e/paul_schreyer_e.pdf

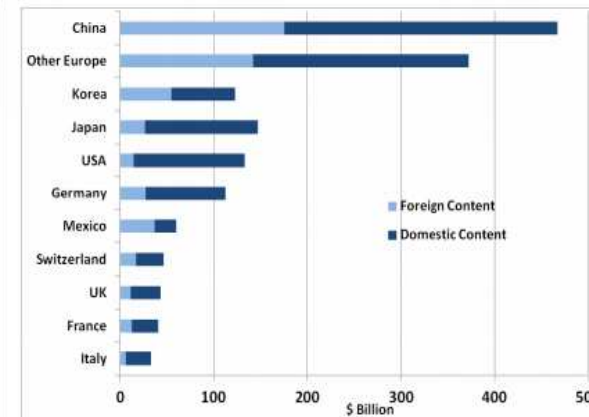
2. Domácí export vyžaduje zahraniční import

Příklad:
 transportní
 zařízení a
 elektronika
 - domácí vs.
 zahraniční
 hodnota

Transport equipment

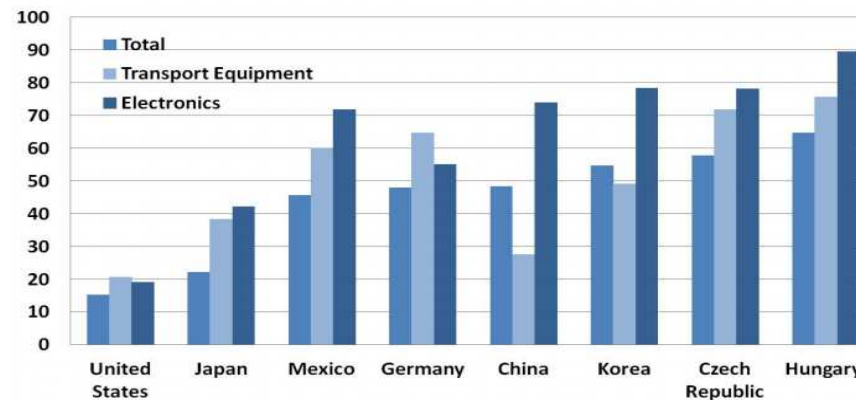

Electronics

Výrazný podíl
 celkových
 mezidovozů
 se používá
 pro vývoz

Intermediate Imports embodied in exports, 2009
 % of total intermediate imports

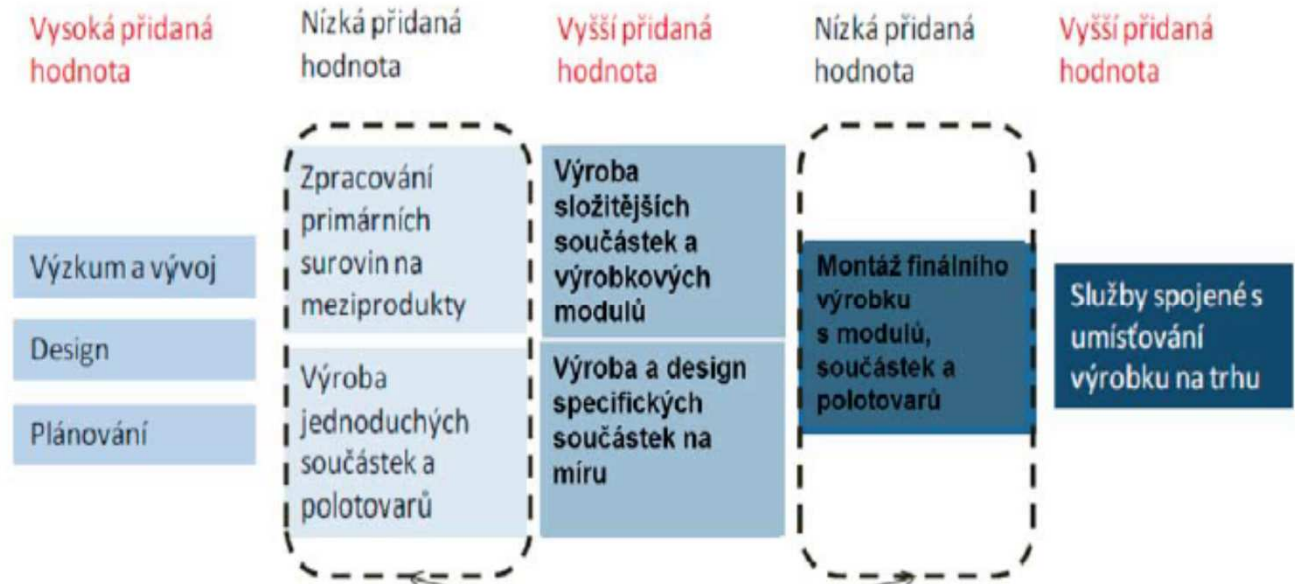
Zdroj: http://www.wto.org/english/res_e/statis_e/miwi_e/tradedataday13_e/paul_schreyer_e.pdf

3. Snaha o posun českých podniků v hodnotových řetězcích

Pozice ČR v hodnotových řetězcích

Chceme vytvořit podmínky a služby, které českým exportérům umožní posunout se výše v hodnotových řetězcích výroby.

Tento aspekt proexportních činností vyžaduje nejsilnější posílení orgwaru – tj. koordinace jednotlivých politik a využívání jejich synergií.

Sem bychom se chtěli přesunout...

V tomto segmentu dochází k posunu českých producentů

Sem bychom se chtěli přesunout...

3. Inovace

Rozvoj podnikatelských aktivit a konkurenceschopnost podniků ⇔ inovační aktivita

Pro rozvoj podnikatelských aktivit a konkurenceschopnost českých podniků na zahraničních trzích nezbytná neustálá inovační aktivita - ČR za evropským průměrem

ČR zaostává za průměrem EU 27 zejména

- v oblasti lidských zdrojů pro inovace (85 % průměru EU-27),
- financování podpory inovací (63 % průměru EU-27)
- v oblasti mezivýstupů inovačního procesu (ochrany práv průmyslového vlastnictví (49 % průměru EU-27).

⇒ jeden z podporovaných směrů NSRR = podpora inovací

Hlavním nositelem inovační aktivity = OP Podnikání a inovace, zvláště jeho čtvrtá prioritní osa „Inovace“

Aktivita sledována indikátorem „Uvedení na trh nových nebo inovovaných produktů, zavedení procesních, organizačních a marketingových inovací“, jehož cílová hodnota je 2 800 produktů a inovací X 2 661 produktů a inovací = závazek příjemců (89,3 % cílové hodnoty).

V letech 2008–2011 ČSÚ eviduje 7 020 inovací, příjemci OP Podnikání a inovace jich realizovali 1 157, tzn. na celkovém počtu inovací v ČR se SF podílí 16,5 %.

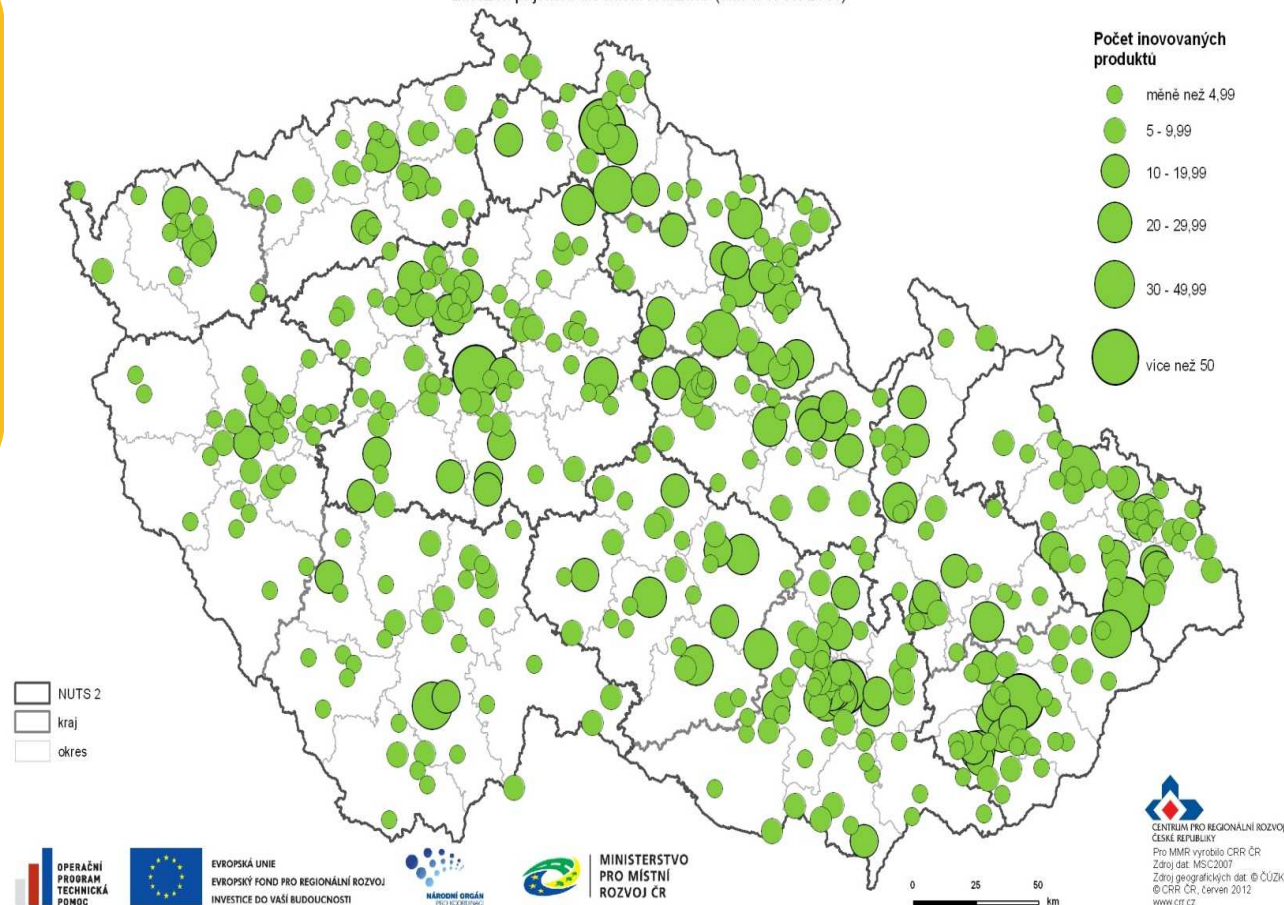
Struktura typů inovací:

- v rámci inovačních aktivit dominuje *uvedení nových a inovovaných produktů na trh*, závazek této aktivity odpovídá 61,5 % z celkového závazku indikátoru
- druhý nejvyšší podíl ze závazku sledovaného indikátoru (37,0 %) připadá na *zavedení inovovaných procesů* ve výrobě nebo poskytování služeb
- Zbýlé dva typy inovací – *marketingové inovace a organizační inovace* představují v závazku indikátoru podíl do 1 %.

3. Inovace spolufinancované z EÚ fondů - územní aspekty; efektivnost ?

Projekty zaměřené na inovační aktivity soustředěny do oblastí s vhodnějšími socioekonomickými, společenskými i infrastrukturními podmínkami = i oblasti se silnějším konkurenčním prostředím, vytvářejícím tlak na podniky, aby si udržely či posílily své postavení na trhu

NOVÉ A INOVOVANÉ PRODUKTY A PROCESNÍ, ORGANIZAČNÍ A MARKETINGOVÉ INOVACE SPOLUFINANCOVANÉ Z ERDF A NÁRODNÍCH ZDROJŮ V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2007–2013 NA ÚZEMÍ ČESKA závazek příjemců dle místa realizace (stav k 6. 11. 2013)

Zdroj: Měsíční monitorovací zpráva, duben 2012

3. Jaké jsou dopady takto podporovaných inovací ?

➤ Nemáme (?) reprezentativní analýzu
dopadů OP na podnikatele

Podpora inovací podmínkou pouze nutnou
nikoliv postačující, jde o efektivnost

3. Varovný výhled EBRD květen 2013: **nezbytnost strukturálních reforem**

Ve zprávě nazvané *No quick turnaround in sight*, se uvádí:

Dopady krize v Eurozóně na transformující se region se zdají být omezenější, neboť se zotavuje export. Současně je region zasažen podstatným zpomalením ve velkých ekonomikách Ruska (na 1.8%) a Polska (na 1.2%), což zhošilo situaci sousedů včetně Ukrajiny a střední Asie. Výhled 2014 se tak však jeví nadměrně optimistický.

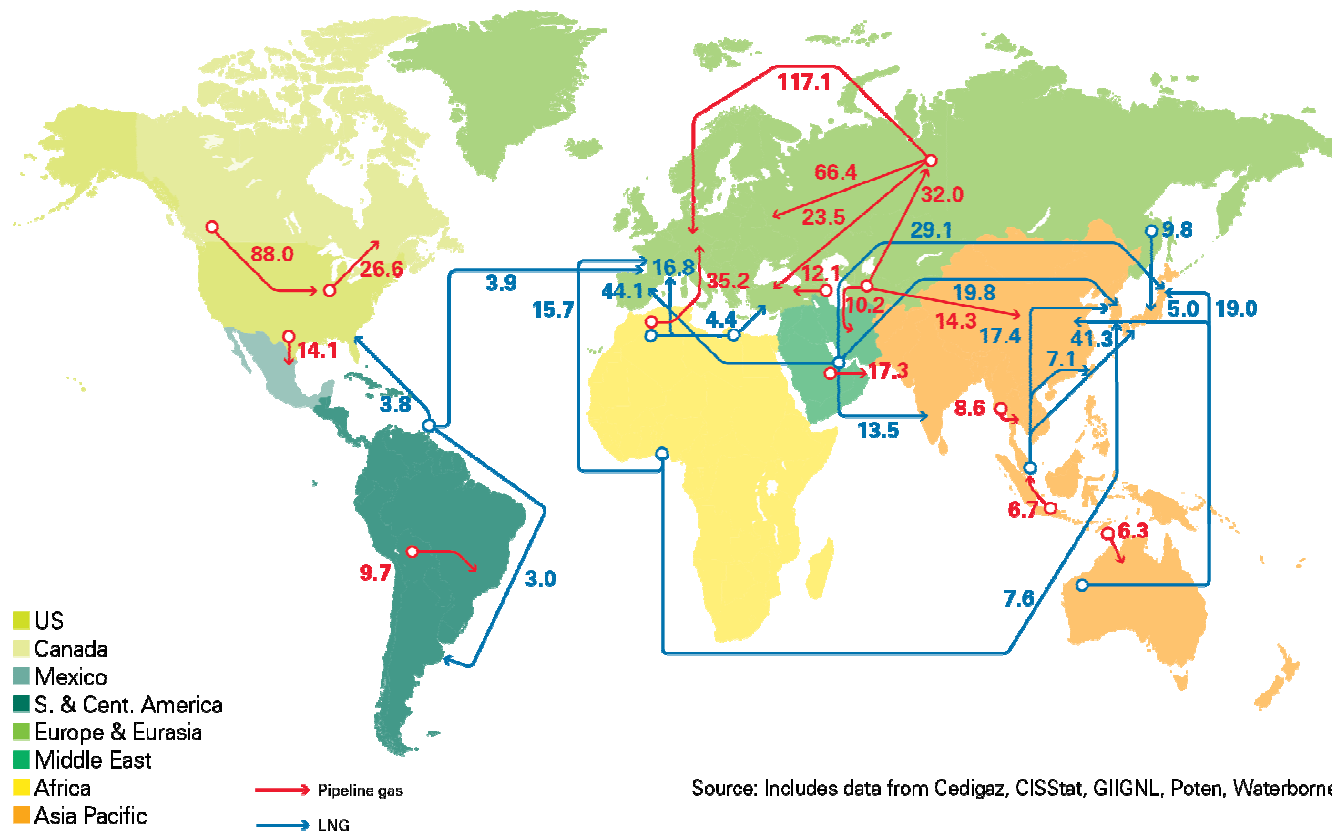
Zatímco v Polsku odeznívá jednorázový dopad infrastrukturních staveb (ME v kopané), v Rusku jsou pocíťovány globální změny trhu s plynem, jehož cena se odtrhla od cen ropy zejména v důsledku těžby břidlicového plynu v USA.

Tabulka uvádí také přetrvávající rychlý růst řady malých ekonomik, zejména Mongolska, kde díky těžbě nerostů poroste HDP o 16%, a Turkmenistán, kde se díky zdrojům plynu očekává 10% růst.

3. Pozadí

Radikální inovace : Kdo produkuje a spotřebovává plyn ...stále významnější zdroj energie

Major trade movements 2011
Trade flows worldwide (billion cubic metres)

➤ V plynu USA po padesáti letech opět v plynu soběstačné a ceny mimořádně nízké díky břidlicovému plynu. Po desetiletích se odtrhl vývoj ceny plynu a ropy, který byl dříve svázan. Geostrategické souvislosti pro situaci v Rusku a přítomnost USA na Blízkém východě.

4. Nevyhnutelný důsledek - snížení ratingu S&P 2012 po Creditwatch warning
– Proč ? Řešením není jen AUSTERITY ale zvýšení COMPETITIVENESS

Podobně jako Standard & Poor's 2012, vidím **krizi veřejných financí v širším kontextu mezinárodní konkurenceschopnosti**

„Ačkoliv chápeme nedostatek fiskální prozíravosti jako hlavní faktor přispívající k vysokým veřejným dluhům v některých zemích jako Řecko, věříme, že **klíčovým problémem pro**

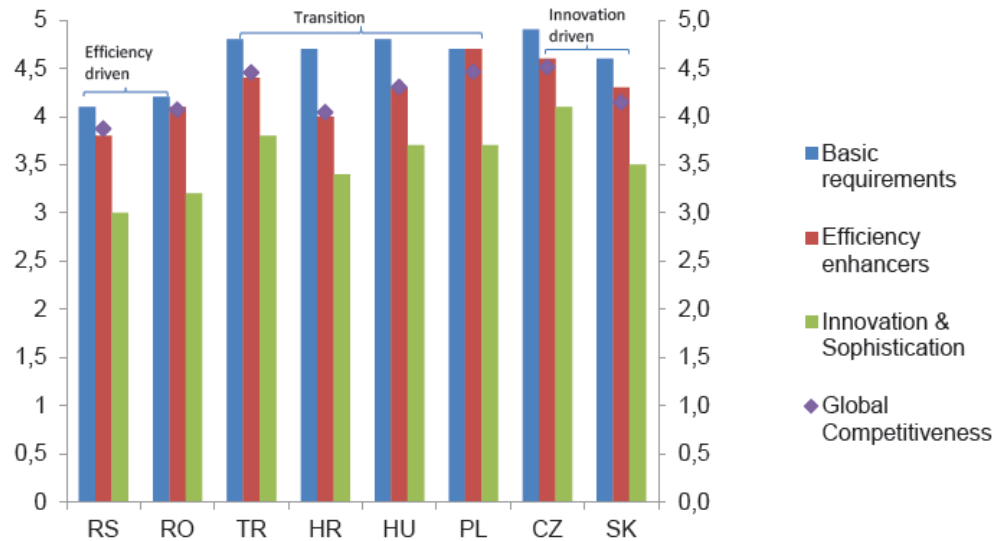
Eurozónu jako celek je rostoucí rozdíl

v konkurenceschopnosti mezi jádrem a tzv. periferií.

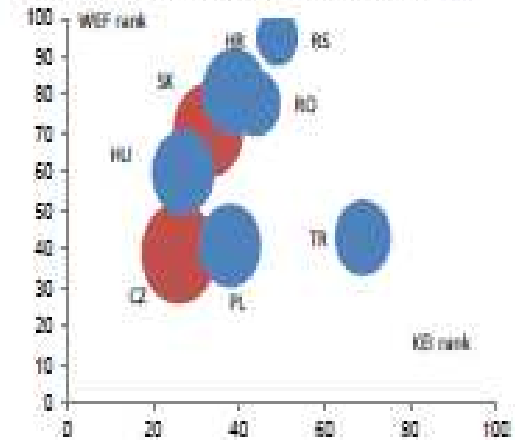
Spolu s rychlým nárůstem rozvah evropských bank to vedlo k velkým a rostoucím vnějším nerovnováhám, projevujících se ve velikosti nerovnováhy finančních sektorů mezi čistými exportéry bankovních systémů a čistých importérů“

4. Regionální konkurenceschopnost ve SVE

The Global Competitiveness Index (range 1-7 with 7 highest rank)

Who is competitive and rich?

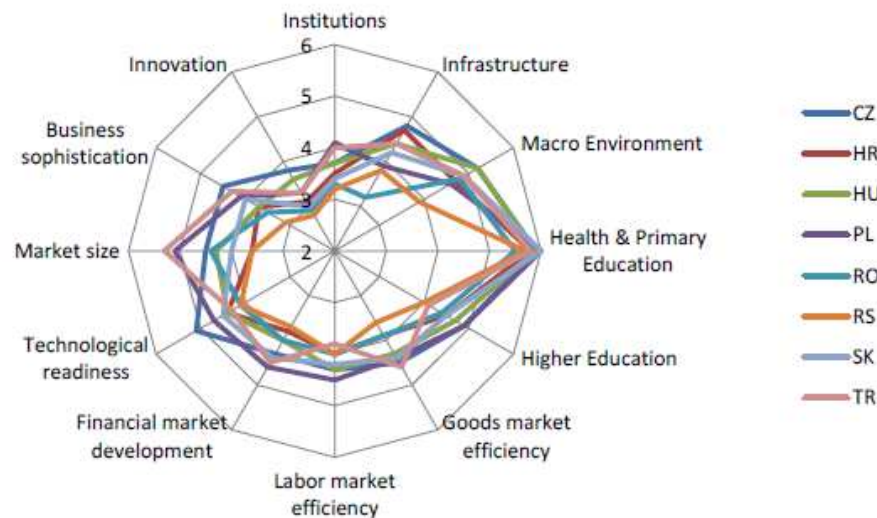
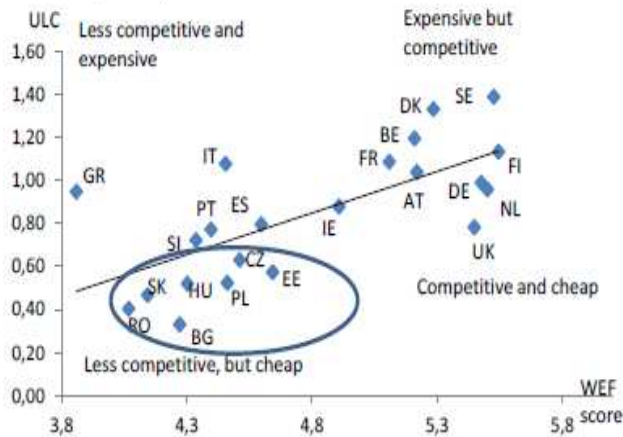

The graph shows country ranks by competitiveness (WEF rank) and by knowledge economy (KEI rank). The lower the rank, the better.

Source: WEF, World Bank, Erste Group Research (Size of bubble by GNI p.c., Atlas Method; innovative economies according to WEF in red color)

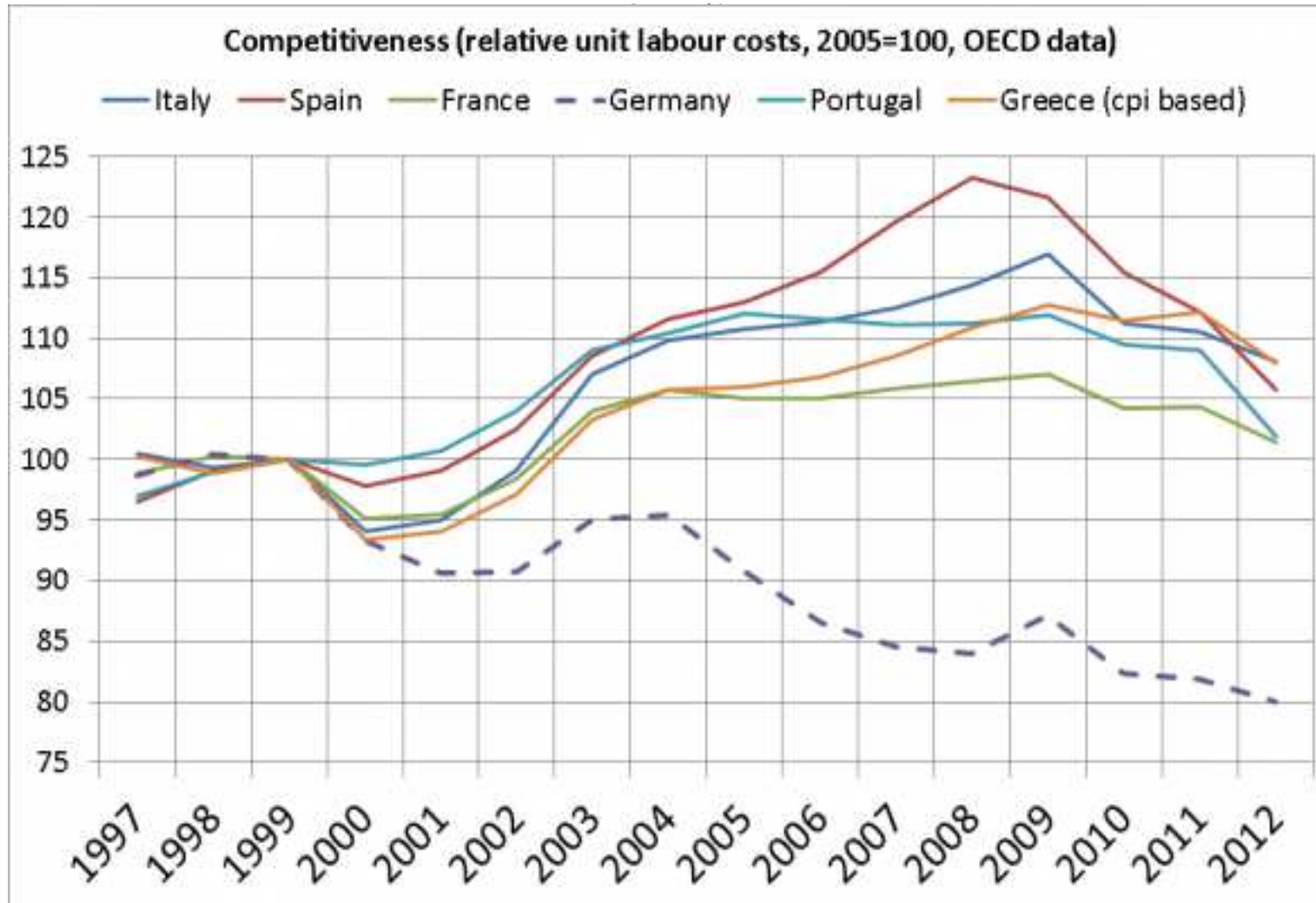
... but relatively cheap in terms of total unit labour costs (2011)

Strong on basic needs, weak on innovation

4. Cenová konkurenceschopnost jižního křídla se probírala...

Relativní jednotkové náklady na pracovní sílu klesají (rok 1999=100, směr nahoru = růst)

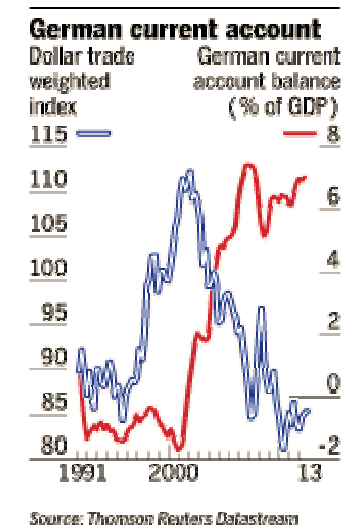
Zdroj: OECD (2013)

4. Boj o cenovou a necenovou konkurenceschopnost se stupňuje

Ostrá kritika německé ekonomické politiky ze strany US Treasury

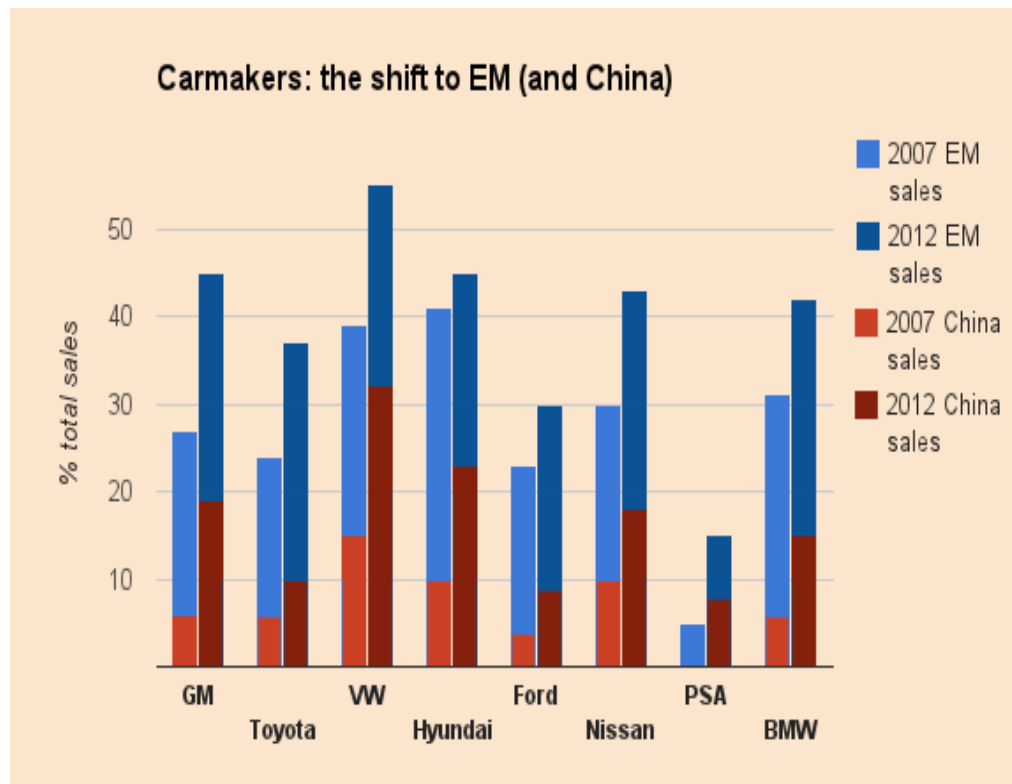
- The US Treasury: “Germany’s anaemic pace of domestic demand growth and dependence on exports have hampered rebalancing at a time when many other euro-area countries have been under severe pressure.” “The net result has been a deflationary bias for the euro area, as well as for the world economy.”
- Američané, kteří připomínají, že přebytek německého běžného účtu je větší než čínský, zdůrazňují, že němci si nekupují dost zboží ze zahraničí (zejména z USA). Politika úspor vedla k poklesu kupní síly, poklesu dovozu slabších zemí a celková bilance eurozóny se díky aktivnímu Německu posunula z vyrovnané do aktivní.
- Německo odmítá obvinění. Vášnivá debata zdůrazňuje, že (na rozdíl od fiskálně neodpovědných USA podporovaných QE) si fiskálně odpovědné Německo udržuje konkurenceschopnost cenovou i inovativní, udržuje kladné bilance rozpočtu a obchodu. Navíc spotřeba postupně roste spolu s reálnými mzdami. navíc i cenové indexy nemovitostí ve městech rostou. Německé příspěvky a garance půjček různým stabilizačním fondům EU přesahují celoroční německý rozpočet a jsou bezprecedentní (nemluvě o přelévání fondu ECB v rámci Target 2).

Přebytkový běžný účet si mohou udržovat ti, kteří jsou produktivnější a inovativnější než ti ostatní, kteří se mohou poučit a zlepšit svůj výkon. Právě tato konkurence vede ke zlepšení produktivity, což právě pohání světovou ekonomiku správným směrem. Jde o dynamickou hru, kde dnešní vítězové mohou zítra prohrávat. Je příznačné, že protekcionismus a nacionalismus narůstá v zemích s institucionálně disfunkčním uspořádáním, které jim brání v adaptaci.

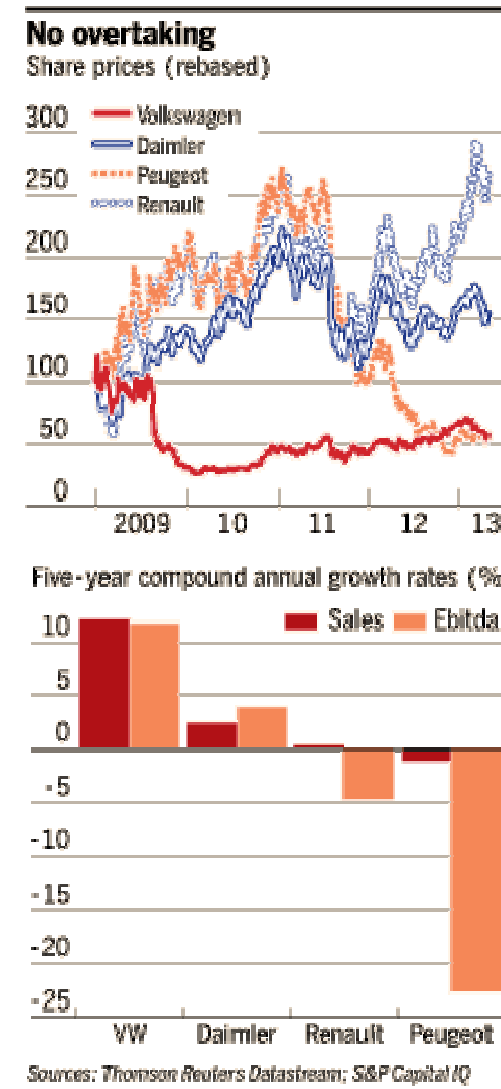

Zdroj: Financial Times (November 2013)

5. Prodej klíčového sektoru - aut v Evropě ve světě – posun směrem na EM – rozvíjející se trhy. Jaké hospodářské výsledky ?

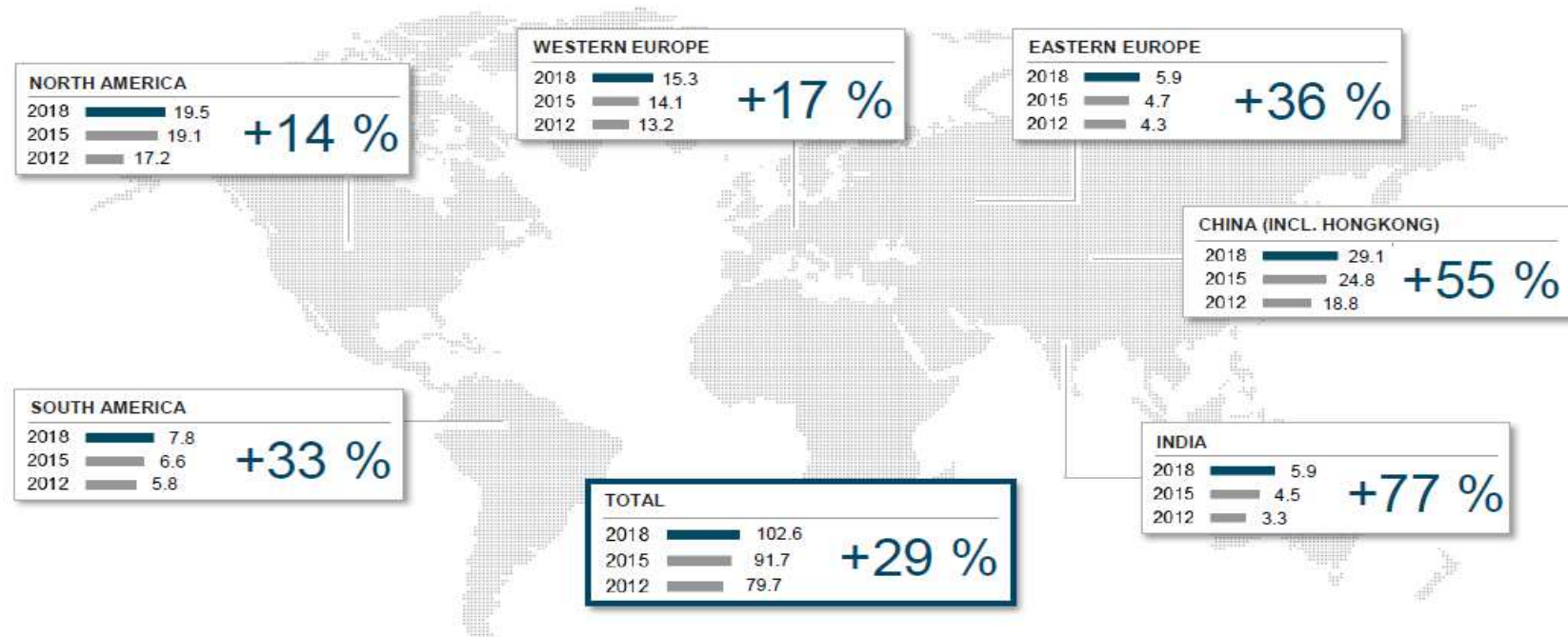

Zdroj: Finaancial Times

5. Prodej automobilů v Evropě ve světě – posun směrem na EM – rozvíjející se trhy. Jak to vidí VW ?

Automobile Growth Markets to 2018

Market growth 2012 - 2018 in million units (rounded). Market = Cars and LCVs. Source: IHS Global Insight, February 2013.

Zdroj: Finaancial Times

Kontakty

[EEIP,a.s.](#)

[chairman](#)

[Thunovska 12](#)

[Praha 1](#)

Michal.mejstrik@eeip.cz

<http://www.eeip.cz>

International Chamber of Commerce ČR

Chairman

Thunovská 12

110 00 Praha 1

Česká Republika

E-mail: mejstrik@icc-cr.cz

www.icc-cr.cz

Nebo